

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

5. De Tentatione Dei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

fieri non potest. Adhibere autem signum magicum, & pactum cum dæmone, intrinsecè & per se malum est. Quod si quis dubiter, vtrum licito an illicito modo solui possit, peccat, & abstinere debet in petitione; Ratio, quia in dubio facti cum agitur de periculo peccandi, Deum inhonorandi, tutior pars amplectenda est.

C A P. V.

De tentatione Dei.

Tentatio alia est seductionis ad peccatum, quæ¹ nullo modo in Deum cadit, iuxta Iacob. cap. 1. *Ipsenim neminem tentat*: Altera est probationis siue experimenti, quomodo in sacra scriptura Deus dicitur tentasse Iobum, Tobiam.

Peccatum tentationis Dei duplex est. Vnum² propriè dictum, quod ex infidelitate oritur, seu dubitatione de aliqua Dei attributo V. C. Præsentia, omnipotentia. Quo sensu legitimus de Israelitis Exod. 17. *Tentauerunt Dominum, dicentes: Est ne Dominus in nobis, an non?* Est intrinsecè mala, grauissimum peccatum. Alterum est peccatum tentationis minus propriè dictum, quod non ex dubitatione, sed præsumptione & nimia confidentia oritur, cum quis sine necessitate petit à Deo, vel voluntatis suæ, vel alterius rei miraculosam declarationem. In necessitate ad aliorum salutem, si non superant alia media veritatis cognoscendæ, licet à Deo humiliter signum petere: Ita excusatur seruus Abrahæ Gen. 24. petens signum à Domino per modum orationis: Ionathæ, 1. Reg. 14. Apostoli, Actor. 4. Nunc tamen si quis pro conuersione hæreticorum signum à Deo peteret, tentaret, cum non desint

ipsis alia argumenta & notæ veritatis agnoscenda, quorum primum est perpetua Ecclesiæ traditio, & testimonium. Item coram gentilibus, si eorum conuersio probabiliter non speraretur. In speciali tamen apparitione & reuelatione sine iudicis sufficientibus humiliter signum à Deo peti potest, iuxta exemplum B. Virginis Lucæ primo, Quomodo fiet illud.

- 3 Quidam etiam patres Veteris Testamenti absque peccato signum petierunt diuinæ apparitionis aut præcepti: Gedeon Iudic. c. 6. propter populum.
- 4 Tentatio Dei alia est cum expressa petitione extraordinarii signi, aut auxilii siue extraordinariis mediis necessitatis causa v. c. si quis super carbonibus ardētibz incedat ad ostendendū innocentiam, quo spectant purgationes per ferrum candens aquam frigidam purgatio adulteræ In veteri Testamento pertinebant ad ceremoniales leges.
- 5 Iudex grauitèr peccat, si contra suspectas personas prohibitis purgationibus vtatur, v. c. per aquā frigidam, candens ferrum aut sanguinem ex oculis hominis cadauere in hominis præsentia fluentem. Ratio, quia iudex in processu contra Reos probationibus & iudiciis vti debet, quæ humano ac naturali modo deprehendi possunt, quales non sunt affectus illi, quorum origo superstitiosa, vel saltem nobis ignotum est.
- 6 Per orationem sine debita animi dispositione à Deo impetrare aliquid velle, censeatur esse veluti quedam tentatio Dei, v. c. si quis temerè se martyrio offerat in morbo periculoso medicinam respuat, si quis non paratus ad prædicandum accedat.

Peccatum tentationis, Religionis virtuti oppositum

nam & ex genere suo est mortale, propterea quod ad irreligiositatem pertinet, ex defectu fidei, aut nimio excessu spei irreuerentiam Deo irrogare petendo ab eo sine causa irrationabili extraordinarium ac miraculosum effectum. Veniale potest fieri ex lenitate materiae, ut si in morbo periculoso respuas medicinas, temerè confidens à Deo sanitatem te consecuturum, non tamen expressè petita curatio-
ne miraculosa.

C A P. VI.

De Blasphemia.

Blasphemia est maledictio seu contumelia in Deum formaliter ac directè opponitur laudi Dei, quæ sicut simplex interna & externa ira & blasphemia.

Blasphemia sicut & hæresis in intellectu consistit exterioribus autem verbis aliisque signis manifestatur.

In ebrietate homo propriè non blasphematur, cum mente, & intellectu captus sit, quippe malitia blasphemiam in intellectu substantialiter consistente, ideoque esse non potest actuale peccatum blasphemiam, hæresis, &c. nisi concurrente intellectu, qui actu, aut virtute aduertat ad verba, quæ ore pronunciat. Et blasphemia est species contumeliam, ad contumeliam autem requiritur scientia & dolus. Unde contumeliam homini intulisse censendus non est, qui verba contumeliosa in ebrietate protulit, nisi ea ipsa intentione se inebriarit, ut conuitia in Deum vel hominem effutire posset.

Idem sentendum de verbis blasphemis ex prava consuetudine ante rationis aduersione prolatis.

LII 4 non